

BÖRTÖNÖK EURÓPÁBAN: BELFÖLDI JOGI HÍREK

Kihívást jelenthet a szakemberek számára a börtönügyekkel kapcsolatos nemzeti ítélkezési gyakorlat, a jogszabályok, valamint a végrehajtó hatalom fejleményeinek a követése. Ebben az összefoglalóban a **European Prison Litigation Network (Európai Börtönper Hálózat)**, valamint európai tagjai és partnerei tájékoztatni kívánják a nemzeti jogászokat és civil szervezeteket a börtönügyeket érintő legfontosabb jogi fejleményekről. Reméljük, hogy ezáltal jobban be tudják azonosítani az európai trendeket és hasznosítani tudják őket jogi gyakorlatukban. Az összefoglaló **14 európai uniós tagállamot, valamint Oroszországot, Moldovát, Ukrajnát és Grúziát** fedi le.

Örömmel fogadjuk visszajelzését arra vonatkozóan, hogy hogyan tehetjük ezt az összefoglalót még hasznosabbá az Ön számára.

A BÖRTÖNÖKRE VONATKOZÓ JOGI HÍREK ÁTTEKINTÉSE

2022. OKTÓBER-NOVEMBER

KAPCSOLAT A KÜLVILÁGGAL ■ Németországban a Bajor Börtöntörvény módosításai kiterjesztik a rabok telefonhívás kezdeményezési lehetőségeit, és bevezetik a videóhívások kezdeményezésének lehetőségét is. Litvániában a [Büntetés-végrehajtási Kódex](#) és [az előzetes letartóztatás végrehajtásáról szóló törvény](#) Igazságügyi Minisztérium által kidolgozott módosításai feljogosítanak a börtönigazgatókat arra, hogy korlátozzák a rabok levelezési és telefonálási jogát, hogy megtagadják a raboktól a börtön ideiglenes elhagyásának lehetőségét, és hogy korlátozzák az érintkezésüket a többi rabbal. Ezeknek a módosításoknak a célja a jövőbeli bűncselekmények megelőzése, mások jogainak és szabadságainak védelme és a büntetés-végrehajtási intézetek biztonságának biztosítása.

FOGVATARTÁSI KÖRÜLMÉNYEK ■ A túlszűfolttság továbbra is jellemző a **belga** börtönökre, ahol a legfrissebb adatok szerint több mint kétszáz fogvatartott matracon alszik. Szintén **Belgiumban** egy bíróság arra kötelezte az államot, hogy a Lantin börtönben [csökkentse a börtön telítettségét, és szüntesse meg az embertelen és megalázó bánásmódnak minősülő fogvatartási körülményeket](#).

Franciaországban a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság [tárgyalás tartása nélkül elutasította a helyi ügyvédi kamara és két civil szervezet által a Bordeaux börtön fogvatartási körülményei ellen benyújtott kérelmet](#).

Szintén **Franciaországban** a Parlament alsó háza elfogadott egy módosítást, amely [az egyszemélyes cellák elvétől való eltérés lehetőségét további öt évre, 2027. december 31-ig meghosszabbította](#).

Az emelkedő energiaárak ellensúlyozása érdekében **Magyarországon** a kormány elrendelte, hogy az állami intézmények, beleértve a büntetés-végrehajtási létesítményeket is, nem fűthetők 18 Celsius fok fölé. Ez a döntés [drámai következményekkel jár a rabok életkörülményeire nézve](#).

FOGVATARTÁSI RENDSZER ■ **Moldovában** létrehoztak egy [rabok esetében alkalmazandó fogvatartási rendszerek meghatározásával](#) megbízott munkacsoportot annak érdekében, hogy a nemzeti jogot összhangba hozzák azon nemzetközi és európai börtönnormákkal, amelyek betartására az ország kötelezettséget vállalt.

Spanyolországban hatályba lépett egy jogszabály, amely [korlátozza a szexuális erőszak miatt elítélt rabok jogosultságát a nyílt fogvatartási rendszer igénybevételére](#). A jogszabály emellett módosítja a szexuális erőszak fogalmát, csökkenti az ilyen bűncselekmények miatt kiszabható büntetés alsó határát, és az igazgatás kötelezettségévé teszi a szexuális erőszak megelőzését a börtönökben.

VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁS SZABADSÁGA ■ **Németországban** egy tartományi bíróság úgy határozott, hogy a börtönigazgatás jogellenesen tagadta meg egy újságíró telefonszámának aktiválását egy miniszteri utasítás alapján, mert a véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányos joga csak törvénnyel korlátozható.

EGÉSZSÉG ■ **Németországban** egy tartományi bíróság úgy határozott, hogy a börtönigazgatás által a bentlakásos és kezelési csoportos foglalkozásokon előírt általános maszkviselési tilalom jogellenes volt, mert a börtönön kívül a polgároknak továbbra is megmaradt a választási lehetőségük a maszkviseléssel kapcsolatban azokon a helyeken, ahol a maszkviselés nem kötelező. **Moldovában** [miniszteri](#) és [parlamenti](#) szintű megbeszéléseket tartottak a börtön-egészségügyre vonatkozó szabályozási keretet a nemzetközi és európai normákhoz igazító reformokról.

ÉLETFOGYTIG TARTÓ SZABADSÁGVESZTÉS ■ **Ukrajnában** [két törvény](#) megváltoztatja az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt szabadon bocsátásának eljárását. Az Ukrajnában életfogytig tartó szabadságvesztésüket töltő raboknak korábban az EJEB-normákat sértő módon nem volt kilátásuk a szabadulásra. A reformot a [civil szervezetek kritikával](#) fogadták.

FELÜGYELETI SZERVEK ■ **Németországban** a Berlini Tartományi Felsőbíróság úgy határozott, hogy egy orvosnak a berlini börtön látogatóbizottságából történt eltávolítása miatt, hogy kritizálta a COVID-19 pandémia kapcsán hozott kormányzati intézkedéseket, megsértette a véleménynyilvánítás szabadságához való jogát.

SZEMÉLYES HOLMIK ■ **A Cseh Köztársaságban** a kormány módosításokat javasolt a nemrég bevezetett azon adósságbehajtási szabályok felülvizsgálata érdekében, amelyek lehetővé tették a börtönigazgatás számára, hogy visszatartsák a raboknak egy adott naptári hónapban küldött pénz teljes összegét, és amelyek így negatívan hatottak a rabok megtakarításaira.

MEGELŐZŐ FOGVATARTÁS ■ **Ausztriában** módosításokat fogadtak el az olyan mentálisan beteg személyek esetében időbeli korlát nélkül alkalmazható [megelőző fogvatartás rendszerének megreformálása](#) érdekében, akik bűncselekményt követtek el, és akiről pszichiátriai jelentés arra a következtésre jut, hogy valószínűleg további bűncselekményeket követhetnek el. [A módosítások kritikát váltottak ki](#) amiatt, hogy nem határozzák meg a megelőző fogvatartás maximális időtartamát, és amiatt, hogy nem szűkítették le az alkalmazás kritériumait annak érdekében, hogy csökkenjen a megelőző fogvatartásban tartott személyek növekvő száma.

A BÖRTÖNÖKRE VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK ■ A **görög** parlament egy az 1999-ben elfogadott Büntetés-végrehajtási Kódexet módosító reformot fogadott el. Az új törvény számos, a rabok eljárási és anyagi jogaival kapcsolatos változást vezet be, azonban [civil szervezetek kritizálták](#) amiatt, hogy elmulasztotta orvosolni a görög börtönöket érintő krónikus hiányosságokat, és tovább korlátozta a rabok jogait.

Lengyelországban nyilvános konzultációt tartottak a folyamatban lévő börtönreform-program keretében elfogadni tervezett rendeletekről. Az első rendelet [havi átalánydíj fizetésére köteleznék a rabokat](#) a cellájukban található minden további elektronikus eszköz és elektromos berendezés után. A második [díj fizetésére köteleznék az elítélt és előzetes letartóztatásban lévő rabokat a magánlevelezésük után](#), és - a börtönigazgató döntése szerint - papírt és borítékot biztosítana a raboknak a magánlevelezésükhöz.

BÖRTÖNÖK HÁBORÚ IDEJÉN ■ **Oroszországban** [a Mozgósítási Törvényt módosították a súlyos bűncselekmények miatt elítélt személyek mozgósításának lehetővé tétele érdekében](#), amely korábban tilos volt. Ez a módosítás értékelhető úgy is, hogy jogalapot biztosít a fogvatartottak jövőbeni besorozásához, illetve úgy is, hogy visszamenőlegesen legalizálja [több ezer elítélt Ukrajnában történt bevetését](#).

MAGÁN- ÉS CSALÁDI ÉLET ■ **Magyarországon** a Szegedi Ítéltábla [elutasította egy rab miatt előterjesztett kártérítési követelését](#), hogy a telefonhívások magas díja és az ismételt éjszakai ellenőrzések folytán megsértették a magán- és családi élethez való jogát.

ELJÁRÁSI JOGOK ■ A portugál alkotmánybíróság kimondta, hogy [egy olyan jogi előírás, amely szerint egy a feltételes szabadsághoz alkalmazkodási időszak igénybevételére irányuló kérelmet elutasító döntés fellebbezéssel nem támadható](#), alkotmányellenes. Szintén **Portugáliában** egy fellebbviteli bíróság úgy határozott, hogy [egy olyan rabot, akinek a börtönbüntetése végrehajtását felfüggesztették és a felfüggesztést meg akarják szüntetni](#), a döntéshozatal előtt meg kell hallgatni.

A magyar legfelsőbb bíróság (Kúria) emlékeztetett, hogy [a szabadon bocsátott rabok közvetlenül a bíróságon terjeszthetnek elő kártalanítási kérelmet](#), anélkül, hogy először a börtönigazgatóhoz kellene fordulniuk.

AZ ÍTÉLET KIIGAZÍTÁSA ■ A Cseh Köztársaság alkotmánybírósága megsemmisítette egy helyi bíróság azon döntését, amely pusztán azon az alapon utasította el egy rab feltételes szabadságra bocsátás iránti kérelmét, hogy visszaeső elkövető volt, anélkül, hogy figyelembe vette volna a társadalomba való visszailleszkedés érdekében a börtönben tett erőfeszítéseit.

SZOCIÁLIS JOGOK ■ Franciaországban egy 2021-ben elfogadott törvényt kiegészítő *ordonnance* [a rabok szociális jogait közelebb hozza az általános népesség szociális jogaihoz](#), és a francia Munka Törvénykönyvének és Társadalombiztosítási Törvénynek a fogvatartás során történő fokozott alkalmazását eredményezi.

KÍNZÁS ■ A spanyol Legfelsőbb Bíróság helyben hagyta [egy előzetes letartóztatásban lévő rab megkínzása miatt bűnösnek ítélt](#) két börtönőr egy-, illetve hároméves börtönbüntetését. A döntés elutasította a vádlottak azon állítását, hogy a rabbal szemben alkalmazott erőszak nem volt kellően súlyos ahhoz, hogy kínzásnak minősüljön, a kínzás bűncselekményét jellemző teleologikus elem alapján (ebben az esetben, hogy megbüntessék az áldozatokat azokért a cselekményekért, amelyek elkövetésével gyanúsítják őket).

OLVASSA EL A TELJES SZÁMOT A WEBOLDALUNKON >>

Külön köszönetet mondunk [tagjainknak és társult partnereinknek](#) az összefoglaló közös megfogalmazásáért!

**EUROPEAN
PRISON
LITIGATION
NETWORK**

www.prisonlitigation.org

21ter rue Voltaire

75011 Paris

France

contact@prisonlitigation.org

Az összefoglaló az Európai Unió, a UNAIDS és a Robert Carr Alapítvány finanszírozásával valósult meg. A benne kifejtett nézetek és vélemények azonban kizárólag a szerzők nézetei és véleményei, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió, az Európai Bizottság, a UNAIDS vagy a Robert Carr Alapítvány nézeteit. Sem az Európai Unió, sem az Európai Bizottság, sem a UNAIDS, sem a Robert Carr Alapítvány nem vonható miattuk felelősségre.

**ROBERT
CARR
FUND** For civil
society
networks

